

Státní okresní archiv Klatovy

Místní školní rada Ústaleč

1922–1950

Inventář

EL NAD č.: 1568

AP č.: 677

Eva Ulrichová

Klatovy 2018

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	4
III. Archivní charakteristika archivního fondu	5
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	5
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	6
Seznam použitých pramenů a literatury	7
Příloha: Seznam použitých zkratk	8
Inventární seznam	9

Úvod

I. Vývoj původce archiválií

Původce archiválií archivního fondu: Místní školní rada Ústaleč (1922–1949)

Místní školní rady se zřizovaly na základě zákona č. 48/1868 ř. z., kterým byla vydána pravidla o postavení školy k církvi. Dohlížely na dodržování školských zákonů a nařízení vyšších školských úřadů, na školní docházku a na chování žáků. Dále se staraly o finanční i věcné potřeby školy, včetně školních budov i pozemků. Členové místní školní rady byli voleni ze zástupců školy, obce a náboženských společností. Volební období trvalo tři roky.

Po vzniku Československé republiky v roce 1918 došlo k rozpuštění místních školních rad k 31. prosinci 1920 vládním nařízením č. 605/1920 Sb., o místních radách školních a o místních výborech školních (pro školy menšinové). Nové místní školní rady a místní školní výbory (pro menšinové školy) byly voleny k 1. lednu 1921. Funkční období bylo čtyřleté, náplň činnosti zůstala stejná. Přímý dozor nad činností rady vykonávali okresní a zemští školní inspektoři.

Děti z Ústaleče navštěvovaly Obecnou školu v Zavlekově. V roce 1909 podala obec Ústaleč společně s obcí Krutěnice žádost k c. k. Okresní školní radě v Klatovech o zřízení samostatné školy v Ústaleči. Až po několikaletém naléhání byla zřízena v Ústaleči alespoň dvoutřídní expositura školy v Zavlekově. Vyučovat se zde začalo od školního roku 1915/1916 a třídy byly umístěny v pronajatých místnostech soukromých domů. Výnosem zemské školní rady ze dne 28. prosince 1921 bylo povoleno zřízení samostatné dvoutřídní obecné školy v Ústaleči.

Na schůzi obecního zastupitelstva obce Ústaleč dne 22. ledna 1922 byla zvolena nová Místní školní rada v Ústaleči. Všichni členové dne 22. února 1922 složili slib do rukou zmocněnce okresního úřadu Františka Mráze, řídicího učitele ze Zavleкова.

Místní školní rada zaslala dne 22. ledna 1923 ke schválení Okresnímu školnímu výboru v Klatovech náčrtek nové školní budovy a rozpočet na její stavbu. Na základě rozhodnutí okresního školního výboru ze dne 26. března 1923 se 13. dubna konalo komisionální šetření ke stanovení místa pro stavbu. Výnosem okresního školního výboru ze dne 24. listopadu 1923 byla stavba schválena. Místní školní rada na schůzi dne 18. ledna 1924 projednala žádost o roční odklad zahájení stavby z ekonomických důvodů. Obec se rozhodla zřídit vlastní cihelnu na výrobu cihel pro stavbu školní budovy, čímž by došlo k jejímu zlevnění. Dne 5. července 1924 oznámila okresní školní rada, že zemská školní rada výnosem ze dne 13. června 1924 odvolání vyhověla

s podmínkou, že stavba bude do konce února 1925 zahájena. Na schůzi dne 8. ledna 1925 se usnesla místní školní rada společně se zástupci obou obcí, že stavba bude zadána ofertním řízením. Tohoto řízení se účastnilo šest firem. Vybrána byla firma Aloise Kuldy, architekta a stavitele z Horažďovic, která stavbu nové školní budovy dokončila 29. srpna 1926.

Výnosem zemské školní rady ze dne 12. listopadu 1941 došlo ke zrušení druhé třídy a škola byla organizována jako jednotřídní s pobočnou třídou.

V období okupace bylo vládním nařízením č. 115/1941 Sb., o složení místních (újezdních) školních rad, stanoveno, že členy místní školní rady jmenoval přednosta okresního úřadu. Podle tohoto nařízení byla v červenci 1941 jmenována Okresním úřadem v Klatovech nová Místní školní rada v Ústalci. K další změně došlo v roce 1943, kdy se nařízením ministra školství č. 302/1943 Sb., o místní školské správě, zrušily místní školní rady. Jejich pravomoc přešla na starostu obce v sídle školní rady, nebo mohl být k tomuto účelu jmenován jiný člen obecní rady, v případě potřeby i jiná osoba (pověřený představený školní obce). Dne 3. dubna 1944 převzal nově pověřený představený školní obce František Matějovic veškerou agendu Místní školní rady v Ústalci.

K obnovení místních školních rad v roce 1945 došlo na základě výnosu MŠO č. 96/1945 (pokyny o úřadování školních úřadů (orgánů) místní, okresní a zemské správy). Jejich činnost se řídila vládním nařízením z roku 1920. Dne 20. března 1946 byla nově ustavena nová Místní školní rada v Ústalci.

Činnost místních (újezdních) školních rad ukončil zákon č. 279/1949 Sb., o finančním hospodaření národních výborů, podle kterého byly od 1. ledna 1950 zrušeny školní obce. Jejich práva a závazky přešly na stát a finanční prostředky se staly součástí rozpočtu místního národního výboru v obci, v níž měla škola sídlo. Místní školní rada v Ústalci na poslední schůzi konané den 13. února 1950 provedla revizi účtu za rok 1949.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Dochované archiválie se pravděpodobně po celou dobu existence místní školní rady nacházely v budově školy. Do archivu byly předány 2. května 1956 – přír. č. 91/56 Národní školou v Ústalci a 16. května 1976 – přír. č. 61/76 Místním národním výborem Ústaleč. Část archiválií (hlavní knihy a spisy) z let 1922–1946 byly při zpracování archivního fondu Základní devítiletá škola Ústaleč, EL NAD 1405 dne 30. března 2011 přesunuty do tohoto fondu.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Fond tvoří archiválie místní školní rady z let 1922–1949. Jazykem archiválií je čeština. Archiválie jsou poškozeny prachem.

Fond obsahuje 7 úředních knih (0,03 bm) z roku 1922–1950, 1 registraturní pomůcku (0,01 bm) z let 1922–1949 a 1 karton spisů (0,11 bm) z let 1922–1947.

Při pořádání fondu nebyla provedena žádná vnitřní skartace.

Pořádání a inventarizace fondu proběhly podle vyhlášky č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dále podle Metodického pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek čj. SOAP/006-0767/2010 a jeho dodatků čj. SOAP/006-1300/2014, Základních pravidel pro zpracování archiválií čj. MV-46913/AS-1/AS-2013 a Metodického pokynu Archivní správy MV v Praze čj. AS/1-2-2020/99.

Pro uspořádání archiválií daného archivního fondu bylo použito následující pořádací schéma:

- I. Úřední knihy
 - a) Správní knihy
 - b) Účetní knihy
- II. Registraturní pomůcky
 - Podací protokol
- III. Spisový materiál
 - Spisy

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Fond obsahuje 1 knihu zápisů ze schůzí z let 1922–1950, která poskytují přehled o složení místní školní rady a její činnosti v daných volebních obdobích. Dále se zde dochoval účetní materiál z let 1931–1947, a to hlavní knihy, rozpočty a účetní závěrky místní školní. Z těchto archiválií lze čerpat informace o finančních příjmech a nákladech na činnost škol. Další archiválií je 1 podací protokol z let 1922–1949.

Ve spisech je uložena úřední korespondence s okresním školním výborem z let 1922–1942, která se týká převážně ustanovování učitelů na školu v Ústalči a zrušení druhé třídy z roku 1941. Spis o stavbě školní budovy je tvořen předběžnými rozpočty výloh na stavbu z roku 1922,

protokolem z komisionálního šetření ke stanovení místa pro stavbu z dne 13. dubna 1923, schválením stavebního plánu a rozpočtu okresním školním výborem ze dne 24. listopadu 1923, plánem stavby z roku 1925, projednáním závad školní budovy z 22. února 1926, úředním schválením nové školní budovy ze dne 2. září 1926 a žádostí o subvenci z 29. července 1927.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Archivní fond zinventarizovala a archivní pomůckou jej opatřila v roce 2018 ve Státním okresním archivu Klatovy Eva Ulrichová.

V Klatovech 29. 10. 2018

Eva Ulrichová

Seznam použitých pramenů a literatury

SOKA Klatovy, fond *Základní devítiletá škola Ústaleč*, kniha inv. č. 88.

SOKA Klatovy, fond *Archiv obce Ústaleč*, knihy inv. č. 1–5.

Říšský zákoník (Reichsgesetzblatt). Vídeň: c. k. dvorní a státní tiskárna, 1868.

Sbírka zákonů a nařízení státu československého. Praha: Státní tiskárna, 1920.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1941.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1943.

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé. Praha: Státní tiskárna, 1949.

Věstník ministerstva školství a osvěty. Praha: Státní nakladatelství, 1945.

JANÁK Jan, HLEDÍKOVÁ Zdeňka, DOBEŠ Jan. *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

TOPINKA, Jiří a kol. Příspěvek k pořádání školských fondů, *Archivní časopis*, 2008, roč. 58, č. 2.

Příloha: Seznam použitých zkratk

AP	archivní pomůcka
AS	archivní správa
bm	běžný metr
c. k.	císařsko-královský
čj.	číslo jednací
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
evid. jedn.	evidenční jednotka
inv. č.	inventární číslo
kar	karton
kol.	kolektiv
MŠO	Ministerstvo školství a osvěty
MŠR	místní školní rada
MV	Ministerstvo vnitra
ppr	podací protokol
přír. č.	přírůstkové číslo
roč.	ročník
ř. z.	říšský zákoník
Sb.	sbírka zákonů
SOA	státní oblastní archiv
SOAP	Státní oblastní archiv v Plzni
SOkA	státní okresní archiv
ukn	úřední kniha

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
---------	-------	---------------	----------------

I. Úřední knihy

a) Správní knihy

1	Zápisy ze schůzí (23. 2. 1922 – 13. 2. 1950)	1922–1950	ukn 1
---	--	-----------	-------

b) Účetní knihy

2	Hlavní kniha	1938	ukn 2
3	Hlavní kniha	1939–1940	ukn 3
4	Hlavní kniha	1941	ukn 4
5	Hlavní kniha	1942	ukn 5
6	Hlavní kniha	1944	ukn 6
7	Hlavní kniha	1946	ukn 7

II. Registrurní pomůcky

Podací protokoly

8	Podací protokol (20. 1. 1922 – 10. 4. 1949)	1922–1949	ppr 1
---	---	-----------	-------

III. Spisový materiál

Spisy

9	Úřední korespondence – okresní školní výbor	1922–1942	kar 1
10	Rozpočty místní školní obce	1931–1946	kar 1
11	Účetní závěrka místní školní obce	1931–1947	kar 1
12	Stavba školní budovy (plány, rozpočet, schválení)	1922–1927	kar 1

Název archivní pomůcky:	Místní školní rada Ústaleč
Značka archivního fondu:	MŠR Ústaleč
Časové rozmezí:	1922–1950
Počet evidenčních jednotek:	9 (7 úřední kniha, 1 registraturní pomůcka, 1 karton)
Počet inventárních jednotek:	9
Rozsah v bm:	0,15
Stav ke dni:	29. 10. 2018
Zpracovatel archivního fondu:	Eva Ulrichová
Zpracovatel archivní pomůcky:	Eva Ulrichová
Počet stran:	11
Počet exemplářů:	4
Schválil:	Mgr. Pavel Havlovič dne 29. 10. 2018 – čj. SOAP/040-0743/2018